

**ASKERİ LİSELERDEKİ GENEL COĞRAFYA KONULARININ
ASKERİ COĞRAFYA İLE İLİŞKİSİNE DAİR BİR ARAŞTIRMA**
(*A Study On The Relationship Between Military Geography And The
Contents Of General Geography Course In Military High Schools*)

Öğ. Yzb. Uzm. Şenol AYDIN*
Dr. Mehmet ÜNLÜ**

ÖZET

Askeri liselerdeki coğrafya dersi müfredatı, Milli Eğitim Bakanlığı'nın belirlediği müfredata paralel olarak hazırlanıp uygulanmaktadır. Askeri lise genel coğrafya dersinin, sivil liselerden farklı olarak, askeri coğrafya ve topoğrafya dersleriyle ilişkilendirilerek işlenmesine duyulan ihtiyacın tespiti ve bu doğrultuda oluşturulabilecek yardımcı bir kaynağı içeriğinin belirlenmesi gereklidir.

Söz konusu ihtiyacın tespiti için yapılan ön araştırmada askeri lise öğrencileri ve Kara Harp Okulu mezunu subaylarla yapılan sözlü mülakatlarda sorulara alınan yanıtlar değerlendirilmiş ve bu tarz bir araştırmanın gerekliliğine karar verilmiştir. Yapılan çalışma ile elde edilen bulgular sonucunda yardımcı kaynağın gerekliliği ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Coğrafya Eğitimi, Askeri Coğrafya, Jeopolitik, Jeostrateji.*

ABSTRAC

The curriculum of Geography course in military high schools is prepared in parallel to the curriculum determined by the Ministry of Education. Apart from the general geography course in other high schools, it is necessary to determine the need to do geography lessons in military high schools by linking them with military geography and topography courses and to determine the contents of a supporting course book which might be compiled in this direction.

In a pilot study to determine the requirements, the results of the interviews with cadets and Army Academy graduates have been assessed and it has been decided that such a survey was needed. In the light of the findings obtained by this study, a need for a supporting course book has arisen.

Key Words: *Geography Education, Military Geography, Geopolitics, Geostrategy*

* Kuleli Askeri Lisesi, Öğretim Başkanlığı, Plan Program Şubesi, İstanbul.
e-mail: senolaydin@mynet.com

** M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi, Ortaöğretim Sosyal Alanlar Eğitimi Bölümü
Coğrafya Eğitimi Anabilim Dalı, İstanbul. e-mail: munlu@marmara.edu.tr

1. -GİRİŞ

Coğrafya dersleri MEB'e bağlı tüm okullarda zorunlu olarak okutulmaktadır. Askeri Liselerde bunlardan birisidir. Bu anlamda Genel Coğrafya'nın konuları Askeri Coğrafya ile ilişkisi açısından incelendiğinde şu hususlar dikkati çeker.

Askeri coğrafya bazı dokümanlarda genel coğrafyanın bir bölümü olarak ele alınıyorsa da, askeri coğrafyada ele alınan ve incelenen konu ve bölümler gerçekte genel coğrafyanın konularını ve bölümlerini içermektedir. Askeri coğrafyanın amacı ise, askeri faaliyetlere coğrafi unsurların etkilerinin neler olduğu ve bu faaliyetleri nasıl etkileyeceğinin belirlenmesidir.

Siyaset adamları ve askerler başta olmak üzere Askeri Coğrafya birçok alanda etkin biçimde kullanılmaktadır. Askeri coğrafya ülke topraklarındaki stratejik bölgeler ile düşman ülke topraklarındaki stratejik hedeflerin seçimi ve bunların korunması veya ele geçirilmesi için uygulanacak askeri stratejinin tespiti ve uygulamasında önemlidir (Bingöl-Yıldırım-Eraslan -2002:2-7).

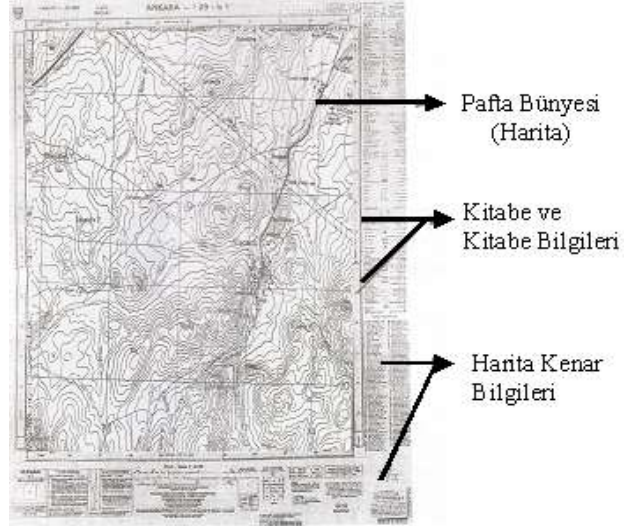
Askeri Coğrafyada kullanılan başlıca Genel Coğrafya konularını askeri etkileri açısından kısaca şu başlıklar altında özetlemek mümkündür.

1.1.-Harita Bilgisi:

Coğrafyanın bir mekân bilimi oluşu onun mekân analizinin de iyi yapılmasını gerektirir. Bu bakımdan haritaların iyi analiz yapılması şarttır. Çünkü coğrafi fenomenlerin mekânsal dağılışı en iyi harita ile gösterilebilir (Ünlü-Üçışık- Özey- 2002: 19). Askeri haritalarda da durum benzer olmakla birlikte, bu haritaların yapım ve kullanım amaçları askeri harekâtların gerçekleştirileceği alanı inceler. Bu doğrultuda hazırlanan askeri haritalar, kitabe ve kitabe bilgileri, pafta bünyesi ve harita kenar bilgileri olmak üzere üç temel bölümden oluşur (Şekil-1).

Günümüzde artık gelişen teknolojinin olanakları kullanılarak haritacılık ve haritacılık eğitimi alanında önemli gelişmeler kaydedilmiştir. Türk Silahlı Kuvvetlerinin eğitim birimlerinde teknolojik gelişmeler doğrultusunda Sayısal Harita Destekli Askeri Uygulamalar (SAHADASU) hazırlanmıştır. Bu ürün sayesinde, TSK'nin muharebe

etkinliğini arttırmak, bölük seviyesi dâhil, her seviyedeki birlik ve karargâhın klasik harita üzerinde yaptığı tüm uygulamaları, sayısal ortamda, süratle ve kolaylıkla yapılması hedeflenmiştir. Bu bağlamda sürekli güncellenen verilerin kullanıldığı Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) etkin biçimde kullanılmaktadır.

Şekil 1. Askeri Amaçlı Harita Örneği
(Kurterdem, 1998, s.1-1)

1.2. - Yeryuvarlağı ve Evren: Yeri harita vasıtasıyla, doğru olarak gösterebilmek için, yeryüzünde bulunan birçok noktanın yerini doğru belirlemek ve bunları harita üzerinde yerine koymak gerekir. Şu halde mevki belirleme meselesi haritacılığın ilk karşılaştığı meselelerdendir (Darkot-1947: 16). Bu nedenle yeryuvarlağının şeklinin bilinmesi ve bu şeklin doğurduğu koordinat sisteminin öğrenilmesi askeri coğrafya açısından önemlidir.

1.3. - Yeryüzü Şekilleri: Yeryüzünün biçimlenmesinde etkili olan iç ve dış faktörlerin etkisiyle ortaya çıkan topoğrafik unsurlar, insan yaşamı ve askeri strateji açısından son derece önemlidir. Yeryüzü şekilleri, bölgedeki doğal arızaların bütününe ifade eder. Dağlar, platolar, ovalar, vadiler, geçit ve boğazlar başlıca yeryüzü şekilleridir.

Askeri strateji açısından bu unsurların ne şekilde olduğu önemlidir. Askeri bir harekâtın seyrinde sınırlayıcı veya yardımcı olur. Türkiye'nin yer şekilleri özelliğinden dolayı, yakın geçmişte özellikle Orta Anadolu Bölgesi hiçbir zaman düşman işgaline uğramamıştır. Osmanlı Devleti'nin yıkılışı ile birlikte Türk Milleti bağımsızlık hareketlerini Orta Anadolu bölgesinde başlatmış ve bu bölgeyi bir kale gibi kullanmıştır. İstiklal Savaşı iyi tahlil edildiğinde, Anadolu'nun yeryüzü şekillerinin ne kadar büyük avantaj sağladığı açıkça görülür.

(Özey-1999:8).

1.4. -İklim: Sıcaklık, rüzgâr, sis, bulut ve yağış gibi iklim elemanlarının askeri harekât üzerine etkileri oldukça fazladır. Örneğin; sıcaklığın düşmesiyle birlikte kar yağışları ve don olayları İstiklal Savaşında Sarıkamış'ta Türk askerlerinin ve II. Dünya Savaşı'nda Alman birliklerinin Rusya'ya karşı başarılı olamayışının nedenlerindedir.

1.5. -Hidrografik Durum: Hidrografik durum denince; denizler, göller, bataklıklar, sazlıklar, nehirler, boğazlar ve kanallar gibi coğrafi unsurlar anlaşılır. Denizlerde kıyıları bulunan devletler, bu kıyıların yanlarında bulunan harekât alanlarına denizden ikmal ve takviye kuvvetleri gönderme olanağına sahip olurlar.

1.6. -Ormanlar: Ormanlar kara ve hava gözetlemesini güçleştirir veya imkânsız hale getirirler. Bu durum savunan ve taarruz eden için de aynı şekilde etki eder. Birliklerin ve silahların gizlenmesini kolaylaştırır.

2. -AMAÇ, YÖNTEM VE TEKNİKLER

2.1. -Problem: Askeri lise öğrencilerine coğrafya dersleri verilirken askeri coğrafya ile bağlantılar kurarak harp okuluna bu konularda daha donanımlı gitmelerinin sağlanması, ayrıca öğrencinin coğrafya derslerine ilgisinin artırılması düşüncesi araştırmamızın problemini oluşturmaktadır.

2.2. -Amaç: Askeri lise genel coğrafya dersinin, sivil liselerden farklı olarak, askeri coğrafya ve topoğrafya dersleriyle ilişkilendirilerek işlenmesine duyulan ihtiyacın tespiti ve bu doğrultuda oluşturulabilecek yardımcı bir kaynağın içeriğinin belirlenmesidir.

2.3. -Önem: Coğrafi özellikler ve bu özelliklerin doğurduğu sonuçları, gelecekte Türk Silahlı Kuvvetleri kadrolarında görev aldıklarında değerlendirecek kişiler durumundaki askeri lise öğrencilerinin iyi bilmeleri gerekmektedir. Bu nedenle öğrencilerin, aldıkları coğrafya derslerinin askeri konuları içermesi ve bu konularla bağlantıların kurularak dersin işlenmesi gerekmektedir. Yapılan çalışmanın önemi bu noktada açıkça ortaya çıkmaktadır.

2.4. -Varsayımlar: 1. Kuleli Askeri Lisesi'nden seçilen öğrencilerin ve askeri liselerden mezun olmuş subayların, genel

coğrafyanın askeri coğrafya ile ilişkilendirilmesi hakkında sorulan anket sorularına tarafsız olarak ve etki altında kalmadan yanıt verdikleri,

2. Araştırmanın örneklemini oluşturan subayların askeri lisede aldıkları coğrafya dersi ile askeri coğrafya ilişkisini kurarak anketi yanıtladıkları varsayılmıştır.

2.5. -Sınırlılıklar: 1. Kuleli Askeri Lisesinde 2004 yılında öğrenim gören öğrenciler ile askeri liselerden mezun olmuş subaylardan seçilen örneklerle sınırlıdır.

2. Araştırmanın konu kapsamı askeri liselerdeki genel coğrafya dersinin askeri coğrafya konularıyla ilişkilendirilmesiyle sınırlıdır.

2.6. -Araştırma Modeli: Örneklem grubuna bir anket uygulanmış, elde edilen anket sonuçlarında anlamlı bulunan hususlar değerlendirilmiş ve bu doğrultuda araştırma şekillendirilmiştir.

2.7. -Evren ve Örneklem: Araştırmanın evrenini Kara Kuvvetleri Komutanlığına bağlı askeri liselerde 2004 yılında öğrenim gören öğrenciler ile K.K.K.'lığı kadrolarında görev yapan subaylar oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise Kuleli Askeri Lisesinde öğrenim gören 60 öğrenci ile Kara Harp Okulu mezunu 20 subay oluşturmaktadır(Tablo-1-2).

Tablo 1. Araştırmaya Katılanların Yaş Grubuna Göre Frekans ve Yüzde Dağılımı

Seçenekler	Frekans	Yüzde (%)
20 yaş ve altı	60	75
21-25	3	3.8
26-30	6	7.5
31-35	6	7.5
36 ve üzeri	5	6.2
Toplam	80	100

Tablo 2. Araştırmaya Katılanların Rütbe Grubuna Göre Frekans ve Yüzde Dağılımı

Seçenekler	Frekans	Yüzde (%)
Öğrenci	60	75
Teğmen	3	3.8
Üsteğmen	6	7.5
Yüzbaşı	6	7.5
Binbaşı ve üzeri	5	6.2
Toplam	80	100

2.8 -Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları: Geçerlik (validity) ve güvenirlik (reliability) çalışmalarının yapılması amacıyla öncelikle; geçerlik çalışması için, ölçülmesi istenilen davranışlarla ilgili anket maddeleri taslak olarak hazırlanıp, uzman görüşlerine başvurulmuştur. Yapılan eleştiriler doğrultusunda anket maddelerinin uygunluğu ile ilgili gerekli düzenlemeler yapılarak ankete kapsam (content) geçerliği açısından son hali verilmiştir.

Güvenirlilik çalışmalarının yapılması amacıyla değerlendirmeye katılacak bireylere ön anket uygulaması yapılarak, elde edilen veriler SPSS paket programı aracılığıyla değerlendirilmiştir. Ön değerlendirmede Cronbach alfa değeri 0.6773 olarak tespit edilmiştir.

“Genel olarak, madde toplam korelasyonu; 30 ve daha yüksek olan maddelerin bireyleri iyi derecede ayırt ettiği, 20–30 arasında kalan maddelerin zorunlu görülmesi durumunda teste alınabileceği veya maddenin düzeltilmesi gerektiği, 20’den daha düşük maddelerin ise teste alınmaması gerektiği söylenebilir.” (Büyüköztürk-2004:36)

açıklaması doğrultusunda, madde toplam korelasyonu 0,1895 ve 0,2287 olan iki madde anketten çıkarılarak anket formuna son hali verilmiş ve üçü kişisel sorulardan oluşan toplam 19 maddelik bir anket kullanılmıştır (tablo-3).

Tablo 3. Anket Maddelerinin Toplam Korelasyonları ve Cronbach Alfa Değerleri

Madde Numaraları	Madde Toplam Korelasyonları	Cronbach Alfa
4	0.4677	0.7389
5	0.3819	
6	0.4865	
7	0.4569	
8	0.3314	
9	0.5277	
10	0.4023	
11	0.3260	
12	0.4476	
13	0.4669	
14	0.4185	
15	0.4988	
16	0.6642	
17	0.5063	
18	-0.5410	
19	-0.4203	

2.9. -Verilerin Analizi: Elde edilen veriler SPSS paket programı kullanılarak değerlendirilmiştir. İlk aşamada ankete katılanların, tutumlarını tespit etmek amacıyla anket maddelerine verilen yanıtlarla ilgili frekans ve yüzdeler dağılımı (Tablo-4) incelenmiştir. İkinci aşamada ise, askeri öğrenci ve subaylar arasında verilen yanıtlar bakımından anlamlı bir farklılığın olup olmadığı araştırılmıştır. Bu araştırma için ise bir faktöre göre oluşan iki alt gruba ait ortalama puanların karşılaştırılması amacıyla t-testi uygulanmıştır (Tablo-5).

Tablo 4. Ankete Katılanların Verdikleri Yanıtların Frekans ve Yüzde Dağılımı

Anket Maddeleri	Seçenekler									
	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
4. Coğrafya dersi askeri lise öğrencileri için gerekli bir derstir.							24	30	56	70
5. Coğrafya derslerinde işlenen konuların askeri coğrafya ile ilişkilendirilmesi öğrencilerin bu derse olan ilgisini arttıracaktır.					3	3.8	20	25	57	71.3
6. Coğrafya dersi günlük yaşantımızda karşılaştığımız olayları yorumlamamızda yardımcı olan bir derstir.			2	2.5	5	6.3	51	63.8	22	27.5
7. Coğrafya derslerinde işlenen konuların askeri coğrafya ile ilişkilendirilmesi öğrencilerin mesleki yaşantılarında kolaylık sağlar.					1	1.3	23	28.7	56	70
8. Coğrafya dersinde verilen ödevlerin askeri coğrafya ile ilişkili olması derse ilgimi artırır.	5	6.3	2	2.5	18	22.5	26	32.5	29	36.3
9. Askeri coğrafya konusundaki yazılar ilgimi çeker.			1	1.3	14	17.4	37	46.3	28	35
10. Coğrafya dersini gördükten sonra coğrafyanın askeri açıdan önemini kavrayabiliyorum.			1	1.3	3	3.8	34	42.4	42	52.5
11. Askeri öğrenciler genel coğrafyanın askeri coğrafya ile ilişkisini iyi bilmelidirler.	2	2.5			2	2.5	30	37.5	46	57.5
12. Coğrafya derslerinde Türkiye'nin Jeopolitik ve Jeostratejik konumu hakkında ayrıntılı bilgi verilmelidir.					7	8.8	27	33.8	46	57.4
13. Askeri lise coğrafya derslerinde komşu ülkelerin askeri coğrafya açısından değerlendirilmesi yararlı olur.	2	2.5	2	2.5	5	6.3	34	42.5	37	46.2
14. Coğrafya dersinde öğrendiğim bilgiler askerlik mesleği için gereklidir.	1	1.3			5	6.3	33	41.3	41	51.1
15. Askeri Coğrafya konulu yayınları izlemek coğrafya dersine ilgimi artırır.			3	3.8	4	5	23	28.8	50	62.4
16. Askeri coğrafya ile ilgili eserlerden yararlanmak hoşuma gider.	1	1.3	2	2.5	11	13.8	30	37.4	36	45
17. Askeri kurumların dergilerinde Askeri Coğrafya ile ilgili yazılar çikmalıdır.	1	1.3	1	1.3	13	16.3	37	46.1	28	35
18. Coğrafya dersi Askeri Lise öğrencileri için gerekli değildir.	53	66.3	24	30	2	2.5	1	1.2		
19. Askeri Coğrafyaya ilgi duymuyorum.	59	73.8	19	23.8	1	1.3			1	1.1

Tablo 5. Anket Maddelerinin Statü Değişkenine Göre Bağımsız Grup T-Testi Sonuçları

Anket Maddeleri	Statü	n	\bar{X}	S	t	sd	p																																																																																																																																																																																
4. Coğrafya dersi askeri lise öğrencileri için gerekli bir derstir.	Öğrenci	60	4.65	0.481	-1.946	42.581	0.058																																																																																																																																																																																
	Subay	20	4.85	0.366				5. Coğrafya derslerinde işlenen konuların askeri coğrafya ile ilişkilendirilmesi öğrencilerin bu derse olan ilgisini arttıracaktır.	Öğrenci	60	4.63	0.581	-1.406	46.246	0.166	Subay	20	4.80	0.41	6. Coğrafya dersi günlük yaşamımızda karşılaştığımız olayları yorumlamamızda yardımcı olan bir derstir.	Öğrenci	60	4.03	0.637	-3.288	78	0.002	Subay	20	4.55	0.51	7. Coğrafya derslerinde işlenen konuların askeri coğrafya ile ilişkilendirilmesi öğrencilerin mesleki yaşantılarında kolaylık sağlar.	Öğrenci	60	4.63	0.52	-2.046	46.324	0.046	Subay	20	4.85	0.366	8. Coğrafya dersinde verilen ödevlerin askeri coğrafya ile ilişkili olması derse ilgimi artırır.	Öğrenci	60	3.7	1.197	-4.156	73.071	0.000	Subay	20	4.50	0.513	9. Askeri coğrafya konusundaki yazılar ilgimi çeker.	Öğrenci	60	4.05	0.769	-2.116	78	0.038	Subay	20	4.45	0.605	10. Coğrafya dersini gördükten sonra coğrafyanın askeri açıdan önemini kavrayabiliyorum.	Öğrenci	60	4.35	0.659	-3.595	53.103	0.001	Subay	20	4.80	0.41	11. Askeri öğrenciler genel coğrafyanın askeri coğrafya ile ilişkisini iyi bilmelidirler.	Öğrenci	60	4.38	0.846	-2.484	63.005	0.016	Subay	20	4.75	0.444	12. Coğrafya derslerinde Türkiye'nin Jeopolitik ve Jeostratejik konumu hakkında ayrıntılı bilgi verilmelidir.	Öğrenci	60	4.42	0.696	-2.049	48.556	0.046	Subay	20	4.70	0.470	13. Askeri lise coğrafya derslerinde komşu ülkelerin askeri coğrafya açısından değerlendirilmesi yararlı olur.	Öğrenci	60	4.17	0.96	-1.928	78	0.058	Subay	20	4.60	0.503	14. Coğrafya dersinde öğrendiğim bilgiler askerlik mesleği için gereklidir.	Öğrenci	60	4.30	0.766	-3.211	57.204	0.002	Subay	20	4.75	0.444	15. Askeri Coğrafya konulu yayınları izlemek coğrafya dersine ilgimi artırır.	Öğrenci	60	4.42	0.829	-2.282	61.889	0.026	Subay	20	4.75	0.444	16. Askeri coğrafya ile ilgili eserlerden yararlanmak hoşuma gider.	Öğrenci	60	4.10	0.933	-2.282	78	0.025	Subay	20	4.60	0.503	17. Askeri kurumların dergilerinde Askeri Coğrafya ile ilgili yazılar çikmalıdır.	Öğrenci	60	4.03	0.863	-1.761	78	0.082	Subay	20	4.40	0.598	18. Coğrafya dersi Askeri Lise öğrencileri için gerekli değildir.	Öğrenci	60	1.42	0.645	0.744	78	0.459	Subay	20	1.30	0.470	19. Askeri Coğrafyaya ilgi duymuyorum.	Öğrenci	60	1.35	0.685	0.924	78	0.358
5. Coğrafya derslerinde işlenen konuların askeri coğrafya ile ilişkilendirilmesi öğrencilerin bu derse olan ilgisini arttıracaktır.	Öğrenci	60	4.63	0.581	-1.406	46.246	0.166																																																																																																																																																																																
	Subay	20	4.80	0.41				6. Coğrafya dersi günlük yaşamımızda karşılaştığımız olayları yorumlamamızda yardımcı olan bir derstir.	Öğrenci	60	4.03	0.637	-3.288	78	0.002	Subay	20	4.55	0.51	7. Coğrafya derslerinde işlenen konuların askeri coğrafya ile ilişkilendirilmesi öğrencilerin mesleki yaşantılarında kolaylık sağlar.	Öğrenci	60	4.63	0.52	-2.046	46.324	0.046	Subay	20	4.85	0.366	8. Coğrafya dersinde verilen ödevlerin askeri coğrafya ile ilişkili olması derse ilgimi artırır.	Öğrenci	60	3.7	1.197	-4.156	73.071	0.000	Subay	20	4.50	0.513	9. Askeri coğrafya konusundaki yazılar ilgimi çeker.	Öğrenci	60	4.05	0.769	-2.116	78	0.038	Subay	20	4.45	0.605	10. Coğrafya dersini gördükten sonra coğrafyanın askeri açıdan önemini kavrayabiliyorum.	Öğrenci	60	4.35	0.659	-3.595	53.103	0.001	Subay	20	4.80	0.41	11. Askeri öğrenciler genel coğrafyanın askeri coğrafya ile ilişkisini iyi bilmelidirler.	Öğrenci	60	4.38	0.846	-2.484	63.005	0.016	Subay	20	4.75	0.444	12. Coğrafya derslerinde Türkiye'nin Jeopolitik ve Jeostratejik konumu hakkında ayrıntılı bilgi verilmelidir.	Öğrenci	60	4.42	0.696	-2.049	48.556	0.046	Subay	20	4.70	0.470	13. Askeri lise coğrafya derslerinde komşu ülkelerin askeri coğrafya açısından değerlendirilmesi yararlı olur.	Öğrenci	60	4.17	0.96	-1.928	78	0.058	Subay	20	4.60	0.503	14. Coğrafya dersinde öğrendiğim bilgiler askerlik mesleği için gereklidir.	Öğrenci	60	4.30	0.766	-3.211	57.204	0.002	Subay	20	4.75	0.444	15. Askeri Coğrafya konulu yayınları izlemek coğrafya dersine ilgimi artırır.	Öğrenci	60	4.42	0.829	-2.282	61.889	0.026	Subay	20	4.75	0.444	16. Askeri coğrafya ile ilgili eserlerden yararlanmak hoşuma gider.	Öğrenci	60	4.10	0.933	-2.282	78	0.025	Subay	20	4.60	0.503	17. Askeri kurumların dergilerinde Askeri Coğrafya ile ilgili yazılar çikmalıdır.	Öğrenci	60	4.03	0.863	-1.761	78	0.082	Subay	20	4.40	0.598	18. Coğrafya dersi Askeri Lise öğrencileri için gerekli değildir.	Öğrenci	60	1.42	0.645	0.744	78	0.459	Subay	20	1.30	0.470	19. Askeri Coğrafyaya ilgi duymuyorum.	Öğrenci	60	1.35	0.685	0.924	78	0.358	Subay	20	1.20	0.410								
6. Coğrafya dersi günlük yaşamımızda karşılaştığımız olayları yorumlamamızda yardımcı olan bir derstir.	Öğrenci	60	4.03	0.637	-3.288	78	0.002																																																																																																																																																																																
	Subay	20	4.55	0.51				7. Coğrafya derslerinde işlenen konuların askeri coğrafya ile ilişkilendirilmesi öğrencilerin mesleki yaşantılarında kolaylık sağlar.	Öğrenci	60	4.63	0.52	-2.046	46.324	0.046	Subay	20	4.85	0.366	8. Coğrafya dersinde verilen ödevlerin askeri coğrafya ile ilişkili olması derse ilgimi artırır.	Öğrenci	60	3.7	1.197	-4.156	73.071	0.000	Subay	20	4.50	0.513	9. Askeri coğrafya konusundaki yazılar ilgimi çeker.	Öğrenci	60	4.05	0.769	-2.116	78	0.038	Subay	20	4.45	0.605	10. Coğrafya dersini gördükten sonra coğrafyanın askeri açıdan önemini kavrayabiliyorum.	Öğrenci	60	4.35	0.659	-3.595	53.103	0.001	Subay	20	4.80	0.41	11. Askeri öğrenciler genel coğrafyanın askeri coğrafya ile ilişkisini iyi bilmelidirler.	Öğrenci	60	4.38	0.846	-2.484	63.005	0.016	Subay	20	4.75	0.444	12. Coğrafya derslerinde Türkiye'nin Jeopolitik ve Jeostratejik konumu hakkında ayrıntılı bilgi verilmelidir.	Öğrenci	60	4.42	0.696	-2.049	48.556	0.046	Subay	20	4.70	0.470	13. Askeri lise coğrafya derslerinde komşu ülkelerin askeri coğrafya açısından değerlendirilmesi yararlı olur.	Öğrenci	60	4.17	0.96	-1.928	78	0.058	Subay	20	4.60	0.503	14. Coğrafya dersinde öğrendiğim bilgiler askerlik mesleği için gereklidir.	Öğrenci	60	4.30	0.766	-3.211	57.204	0.002	Subay	20	4.75	0.444	15. Askeri Coğrafya konulu yayınları izlemek coğrafya dersine ilgimi artırır.	Öğrenci	60	4.42	0.829	-2.282	61.889	0.026	Subay	20	4.75	0.444	16. Askeri coğrafya ile ilgili eserlerden yararlanmak hoşuma gider.	Öğrenci	60	4.10	0.933	-2.282	78	0.025	Subay	20	4.60	0.503	17. Askeri kurumların dergilerinde Askeri Coğrafya ile ilgili yazılar çikmalıdır.	Öğrenci	60	4.03	0.863	-1.761	78	0.082	Subay	20	4.40	0.598	18. Coğrafya dersi Askeri Lise öğrencileri için gerekli değildir.	Öğrenci	60	1.42	0.645	0.744	78	0.459	Subay	20	1.30	0.470	19. Askeri Coğrafyaya ilgi duymuyorum.	Öğrenci	60	1.35	0.685	0.924	78	0.358	Subay	20	1.20	0.410																				
7. Coğrafya derslerinde işlenen konuların askeri coğrafya ile ilişkilendirilmesi öğrencilerin mesleki yaşantılarında kolaylık sağlar.	Öğrenci	60	4.63	0.52	-2.046	46.324	0.046																																																																																																																																																																																
	Subay	20	4.85	0.366				8. Coğrafya dersinde verilen ödevlerin askeri coğrafya ile ilişkili olması derse ilgimi artırır.	Öğrenci	60	3.7	1.197	-4.156	73.071	0.000	Subay	20	4.50	0.513	9. Askeri coğrafya konusundaki yazılar ilgimi çeker.	Öğrenci	60	4.05	0.769	-2.116	78	0.038	Subay	20	4.45	0.605	10. Coğrafya dersini gördükten sonra coğrafyanın askeri açıdan önemini kavrayabiliyorum.	Öğrenci	60	4.35	0.659	-3.595	53.103	0.001	Subay	20	4.80	0.41	11. Askeri öğrenciler genel coğrafyanın askeri coğrafya ile ilişkisini iyi bilmelidirler.	Öğrenci	60	4.38	0.846	-2.484	63.005	0.016	Subay	20	4.75	0.444	12. Coğrafya derslerinde Türkiye'nin Jeopolitik ve Jeostratejik konumu hakkında ayrıntılı bilgi verilmelidir.	Öğrenci	60	4.42	0.696	-2.049	48.556	0.046	Subay	20	4.70	0.470	13. Askeri lise coğrafya derslerinde komşu ülkelerin askeri coğrafya açısından değerlendirilmesi yararlı olur.	Öğrenci	60	4.17	0.96	-1.928	78	0.058	Subay	20	4.60	0.503	14. Coğrafya dersinde öğrendiğim bilgiler askerlik mesleği için gereklidir.	Öğrenci	60	4.30	0.766	-3.211	57.204	0.002	Subay	20	4.75	0.444	15. Askeri Coğrafya konulu yayınları izlemek coğrafya dersine ilgimi artırır.	Öğrenci	60	4.42	0.829	-2.282	61.889	0.026	Subay	20	4.75	0.444	16. Askeri coğrafya ile ilgili eserlerden yararlanmak hoşuma gider.	Öğrenci	60	4.10	0.933	-2.282	78	0.025	Subay	20	4.60	0.503	17. Askeri kurumların dergilerinde Askeri Coğrafya ile ilgili yazılar çikmalıdır.	Öğrenci	60	4.03	0.863	-1.761	78	0.082	Subay	20	4.40	0.598	18. Coğrafya dersi Askeri Lise öğrencileri için gerekli değildir.	Öğrenci	60	1.42	0.645	0.744	78	0.459	Subay	20	1.30	0.470	19. Askeri Coğrafyaya ilgi duymuyorum.	Öğrenci	60	1.35	0.685	0.924	78	0.358	Subay	20	1.20	0.410																																
8. Coğrafya dersinde verilen ödevlerin askeri coğrafya ile ilişkili olması derse ilgimi artırır.	Öğrenci	60	3.7	1.197	-4.156	73.071	0.000																																																																																																																																																																																
	Subay	20	4.50	0.513				9. Askeri coğrafya konusundaki yazılar ilgimi çeker.	Öğrenci	60	4.05	0.769	-2.116	78	0.038	Subay	20	4.45	0.605	10. Coğrafya dersini gördükten sonra coğrafyanın askeri açıdan önemini kavrayabiliyorum.	Öğrenci	60	4.35	0.659	-3.595	53.103	0.001	Subay	20	4.80	0.41	11. Askeri öğrenciler genel coğrafyanın askeri coğrafya ile ilişkisini iyi bilmelidirler.	Öğrenci	60	4.38	0.846	-2.484	63.005	0.016	Subay	20	4.75	0.444	12. Coğrafya derslerinde Türkiye'nin Jeopolitik ve Jeostratejik konumu hakkında ayrıntılı bilgi verilmelidir.	Öğrenci	60	4.42	0.696	-2.049	48.556	0.046	Subay	20	4.70	0.470	13. Askeri lise coğrafya derslerinde komşu ülkelerin askeri coğrafya açısından değerlendirilmesi yararlı olur.	Öğrenci	60	4.17	0.96	-1.928	78	0.058	Subay	20	4.60	0.503	14. Coğrafya dersinde öğrendiğim bilgiler askerlik mesleği için gereklidir.	Öğrenci	60	4.30	0.766	-3.211	57.204	0.002	Subay	20	4.75	0.444	15. Askeri Coğrafya konulu yayınları izlemek coğrafya dersine ilgimi artırır.	Öğrenci	60	4.42	0.829	-2.282	61.889	0.026	Subay	20	4.75	0.444	16. Askeri coğrafya ile ilgili eserlerden yararlanmak hoşuma gider.	Öğrenci	60	4.10	0.933	-2.282	78	0.025	Subay	20	4.60	0.503	17. Askeri kurumların dergilerinde Askeri Coğrafya ile ilgili yazılar çikmalıdır.	Öğrenci	60	4.03	0.863	-1.761	78	0.082	Subay	20	4.40	0.598	18. Coğrafya dersi Askeri Lise öğrencileri için gerekli değildir.	Öğrenci	60	1.42	0.645	0.744	78	0.459	Subay	20	1.30	0.470	19. Askeri Coğrafyaya ilgi duymuyorum.	Öğrenci	60	1.35	0.685	0.924	78	0.358	Subay	20	1.20	0.410																																												
9. Askeri coğrafya konusundaki yazılar ilgimi çeker.	Öğrenci	60	4.05	0.769	-2.116	78	0.038																																																																																																																																																																																
	Subay	20	4.45	0.605				10. Coğrafya dersini gördükten sonra coğrafyanın askeri açıdan önemini kavrayabiliyorum.	Öğrenci	60	4.35	0.659	-3.595	53.103	0.001	Subay	20	4.80	0.41	11. Askeri öğrenciler genel coğrafyanın askeri coğrafya ile ilişkisini iyi bilmelidirler.	Öğrenci	60	4.38	0.846	-2.484	63.005	0.016	Subay	20	4.75	0.444	12. Coğrafya derslerinde Türkiye'nin Jeopolitik ve Jeostratejik konumu hakkında ayrıntılı bilgi verilmelidir.	Öğrenci	60	4.42	0.696	-2.049	48.556	0.046	Subay	20	4.70	0.470	13. Askeri lise coğrafya derslerinde komşu ülkelerin askeri coğrafya açısından değerlendirilmesi yararlı olur.	Öğrenci	60	4.17	0.96	-1.928	78	0.058	Subay	20	4.60	0.503	14. Coğrafya dersinde öğrendiğim bilgiler askerlik mesleği için gereklidir.	Öğrenci	60	4.30	0.766	-3.211	57.204	0.002	Subay	20	4.75	0.444	15. Askeri Coğrafya konulu yayınları izlemek coğrafya dersine ilgimi artırır.	Öğrenci	60	4.42	0.829	-2.282	61.889	0.026	Subay	20	4.75	0.444	16. Askeri coğrafya ile ilgili eserlerden yararlanmak hoşuma gider.	Öğrenci	60	4.10	0.933	-2.282	78	0.025	Subay	20	4.60	0.503	17. Askeri kurumların dergilerinde Askeri Coğrafya ile ilgili yazılar çikmalıdır.	Öğrenci	60	4.03	0.863	-1.761	78	0.082	Subay	20	4.40	0.598	18. Coğrafya dersi Askeri Lise öğrencileri için gerekli değildir.	Öğrenci	60	1.42	0.645	0.744	78	0.459	Subay	20	1.30	0.470	19. Askeri Coğrafyaya ilgi duymuyorum.	Öğrenci	60	1.35	0.685	0.924	78	0.358	Subay	20	1.20	0.410																																																								
10. Coğrafya dersini gördükten sonra coğrafyanın askeri açıdan önemini kavrayabiliyorum.	Öğrenci	60	4.35	0.659	-3.595	53.103	0.001																																																																																																																																																																																
	Subay	20	4.80	0.41				11. Askeri öğrenciler genel coğrafyanın askeri coğrafya ile ilişkisini iyi bilmelidirler.	Öğrenci	60	4.38	0.846	-2.484	63.005	0.016	Subay	20	4.75	0.444	12. Coğrafya derslerinde Türkiye'nin Jeopolitik ve Jeostratejik konumu hakkında ayrıntılı bilgi verilmelidir.	Öğrenci	60	4.42	0.696	-2.049	48.556	0.046	Subay	20	4.70	0.470	13. Askeri lise coğrafya derslerinde komşu ülkelerin askeri coğrafya açısından değerlendirilmesi yararlı olur.	Öğrenci	60	4.17	0.96	-1.928	78	0.058	Subay	20	4.60	0.503	14. Coğrafya dersinde öğrendiğim bilgiler askerlik mesleği için gereklidir.	Öğrenci	60	4.30	0.766	-3.211	57.204	0.002	Subay	20	4.75	0.444	15. Askeri Coğrafya konulu yayınları izlemek coğrafya dersine ilgimi artırır.	Öğrenci	60	4.42	0.829	-2.282	61.889	0.026	Subay	20	4.75	0.444	16. Askeri coğrafya ile ilgili eserlerden yararlanmak hoşuma gider.	Öğrenci	60	4.10	0.933	-2.282	78	0.025	Subay	20	4.60	0.503	17. Askeri kurumların dergilerinde Askeri Coğrafya ile ilgili yazılar çikmalıdır.	Öğrenci	60	4.03	0.863	-1.761	78	0.082	Subay	20	4.40	0.598	18. Coğrafya dersi Askeri Lise öğrencileri için gerekli değildir.	Öğrenci	60	1.42	0.645	0.744	78	0.459	Subay	20	1.30	0.470	19. Askeri Coğrafyaya ilgi duymuyorum.	Öğrenci	60	1.35	0.685	0.924	78	0.358	Subay	20	1.20	0.410																																																																				
11. Askeri öğrenciler genel coğrafyanın askeri coğrafya ile ilişkisini iyi bilmelidirler.	Öğrenci	60	4.38	0.846	-2.484	63.005	0.016																																																																																																																																																																																
	Subay	20	4.75	0.444				12. Coğrafya derslerinde Türkiye'nin Jeopolitik ve Jeostratejik konumu hakkında ayrıntılı bilgi verilmelidir.	Öğrenci	60	4.42	0.696	-2.049	48.556	0.046	Subay	20	4.70	0.470	13. Askeri lise coğrafya derslerinde komşu ülkelerin askeri coğrafya açısından değerlendirilmesi yararlı olur.	Öğrenci	60	4.17	0.96	-1.928	78	0.058	Subay	20	4.60	0.503	14. Coğrafya dersinde öğrendiğim bilgiler askerlik mesleği için gereklidir.	Öğrenci	60	4.30	0.766	-3.211	57.204	0.002	Subay	20	4.75	0.444	15. Askeri Coğrafya konulu yayınları izlemek coğrafya dersine ilgimi artırır.	Öğrenci	60	4.42	0.829	-2.282	61.889	0.026	Subay	20	4.75	0.444	16. Askeri coğrafya ile ilgili eserlerden yararlanmak hoşuma gider.	Öğrenci	60	4.10	0.933	-2.282	78	0.025	Subay	20	4.60	0.503	17. Askeri kurumların dergilerinde Askeri Coğrafya ile ilgili yazılar çikmalıdır.	Öğrenci	60	4.03	0.863	-1.761	78	0.082	Subay	20	4.40	0.598	18. Coğrafya dersi Askeri Lise öğrencileri için gerekli değildir.	Öğrenci	60	1.42	0.645	0.744	78	0.459	Subay	20	1.30	0.470	19. Askeri Coğrafyaya ilgi duymuyorum.	Öğrenci	60	1.35	0.685	0.924	78	0.358	Subay	20	1.20	0.410																																																																																
12. Coğrafya derslerinde Türkiye'nin Jeopolitik ve Jeostratejik konumu hakkında ayrıntılı bilgi verilmelidir.	Öğrenci	60	4.42	0.696	-2.049	48.556	0.046																																																																																																																																																																																
	Subay	20	4.70	0.470				13. Askeri lise coğrafya derslerinde komşu ülkelerin askeri coğrafya açısından değerlendirilmesi yararlı olur.	Öğrenci	60	4.17	0.96	-1.928	78	0.058	Subay	20	4.60	0.503	14. Coğrafya dersinde öğrendiğim bilgiler askerlik mesleği için gereklidir.	Öğrenci	60	4.30	0.766	-3.211	57.204	0.002	Subay	20	4.75	0.444	15. Askeri Coğrafya konulu yayınları izlemek coğrafya dersine ilgimi artırır.	Öğrenci	60	4.42	0.829	-2.282	61.889	0.026	Subay	20	4.75	0.444	16. Askeri coğrafya ile ilgili eserlerden yararlanmak hoşuma gider.	Öğrenci	60	4.10	0.933	-2.282	78	0.025	Subay	20	4.60	0.503	17. Askeri kurumların dergilerinde Askeri Coğrafya ile ilgili yazılar çikmalıdır.	Öğrenci	60	4.03	0.863	-1.761	78	0.082	Subay	20	4.40	0.598	18. Coğrafya dersi Askeri Lise öğrencileri için gerekli değildir.	Öğrenci	60	1.42	0.645	0.744	78	0.459	Subay	20	1.30	0.470	19. Askeri Coğrafyaya ilgi duymuyorum.	Öğrenci	60	1.35	0.685	0.924	78	0.358	Subay	20	1.20	0.410																																																																																												
13. Askeri lise coğrafya derslerinde komşu ülkelerin askeri coğrafya açısından değerlendirilmesi yararlı olur.	Öğrenci	60	4.17	0.96	-1.928	78	0.058																																																																																																																																																																																
	Subay	20	4.60	0.503				14. Coğrafya dersinde öğrendiğim bilgiler askerlik mesleği için gereklidir.	Öğrenci	60	4.30	0.766	-3.211	57.204	0.002	Subay	20	4.75	0.444	15. Askeri Coğrafya konulu yayınları izlemek coğrafya dersine ilgimi artırır.	Öğrenci	60	4.42	0.829	-2.282	61.889	0.026	Subay	20	4.75	0.444	16. Askeri coğrafya ile ilgili eserlerden yararlanmak hoşuma gider.	Öğrenci	60	4.10	0.933	-2.282	78	0.025	Subay	20	4.60	0.503	17. Askeri kurumların dergilerinde Askeri Coğrafya ile ilgili yazılar çikmalıdır.	Öğrenci	60	4.03	0.863	-1.761	78	0.082	Subay	20	4.40	0.598	18. Coğrafya dersi Askeri Lise öğrencileri için gerekli değildir.	Öğrenci	60	1.42	0.645	0.744	78	0.459	Subay	20	1.30	0.470	19. Askeri Coğrafyaya ilgi duymuyorum.	Öğrenci	60	1.35	0.685	0.924	78	0.358	Subay	20	1.20	0.410																																																																																																								
14. Coğrafya dersinde öğrendiğim bilgiler askerlik mesleği için gereklidir.	Öğrenci	60	4.30	0.766	-3.211	57.204	0.002																																																																																																																																																																																
	Subay	20	4.75	0.444				15. Askeri Coğrafya konulu yayınları izlemek coğrafya dersine ilgimi artırır.	Öğrenci	60	4.42	0.829	-2.282	61.889	0.026	Subay	20	4.75	0.444	16. Askeri coğrafya ile ilgili eserlerden yararlanmak hoşuma gider.	Öğrenci	60	4.10	0.933	-2.282	78	0.025	Subay	20	4.60	0.503	17. Askeri kurumların dergilerinde Askeri Coğrafya ile ilgili yazılar çikmalıdır.	Öğrenci	60	4.03	0.863	-1.761	78	0.082	Subay	20	4.40	0.598	18. Coğrafya dersi Askeri Lise öğrencileri için gerekli değildir.	Öğrenci	60	1.42	0.645	0.744	78	0.459	Subay	20	1.30	0.470	19. Askeri Coğrafyaya ilgi duymuyorum.	Öğrenci	60	1.35	0.685	0.924	78	0.358	Subay	20	1.20	0.410																																																																																																																				
15. Askeri Coğrafya konulu yayınları izlemek coğrafya dersine ilgimi artırır.	Öğrenci	60	4.42	0.829	-2.282	61.889	0.026																																																																																																																																																																																
	Subay	20	4.75	0.444				16. Askeri coğrafya ile ilgili eserlerden yararlanmak hoşuma gider.	Öğrenci	60	4.10	0.933	-2.282	78	0.025	Subay	20	4.60	0.503	17. Askeri kurumların dergilerinde Askeri Coğrafya ile ilgili yazılar çikmalıdır.	Öğrenci	60	4.03	0.863	-1.761	78	0.082	Subay	20	4.40	0.598	18. Coğrafya dersi Askeri Lise öğrencileri için gerekli değildir.	Öğrenci	60	1.42	0.645	0.744	78	0.459	Subay	20	1.30	0.470	19. Askeri Coğrafyaya ilgi duymuyorum.	Öğrenci	60	1.35	0.685	0.924	78	0.358	Subay	20	1.20	0.410																																																																																																																																
16. Askeri coğrafya ile ilgili eserlerden yararlanmak hoşuma gider.	Öğrenci	60	4.10	0.933	-2.282	78	0.025																																																																																																																																																																																
	Subay	20	4.60	0.503				17. Askeri kurumların dergilerinde Askeri Coğrafya ile ilgili yazılar çikmalıdır.	Öğrenci	60	4.03	0.863	-1.761	78	0.082	Subay	20	4.40	0.598	18. Coğrafya dersi Askeri Lise öğrencileri için gerekli değildir.	Öğrenci	60	1.42	0.645	0.744	78	0.459	Subay	20	1.30	0.470	19. Askeri Coğrafyaya ilgi duymuyorum.	Öğrenci	60	1.35	0.685	0.924	78	0.358	Subay	20	1.20	0.410																																																																																																																																												
17. Askeri kurumların dergilerinde Askeri Coğrafya ile ilgili yazılar çikmalıdır.	Öğrenci	60	4.03	0.863	-1.761	78	0.082																																																																																																																																																																																
	Subay	20	4.40	0.598				18. Coğrafya dersi Askeri Lise öğrencileri için gerekli değildir.	Öğrenci	60	1.42	0.645	0.744	78	0.459	Subay	20	1.30	0.470	19. Askeri Coğrafyaya ilgi duymuyorum.	Öğrenci	60	1.35	0.685	0.924	78	0.358	Subay	20	1.20	0.410																																																																																																																																																								
18. Coğrafya dersi Askeri Lise öğrencileri için gerekli değildir.	Öğrenci	60	1.42	0.645	0.744	78	0.459																																																																																																																																																																																
	Subay	20	1.30	0.470				19. Askeri Coğrafyaya ilgi duymuyorum.	Öğrenci	60	1.35	0.685	0.924	78	0.358	Subay	20	1.20	0.410																																																																																																																																																																				
19. Askeri Coğrafyaya ilgi duymuyorum.	Öğrenci	60	1.35	0.685	0.924	78	0.358																																																																																																																																																																																
	Subay	20	1.20	0.410																																																																																																																																																																																			

3. -BULGULAR VE YORUM

Tablo 4 de görüldüğü gibi elde edilen bulgular incelendiğinde, araştırmaya katılanların, Askeri Liselerdeki genel coğrafya dersinin askeri coğrafya ile ilişkilendirilmesinin gerekliliğini doğrudan ya da dolaylı olarak vurgulayan 4. maddeden itibaren 17. maddeye kadar olan maddelere büyük ölçüde katıldıklarını göstermektedir. Bazı maddelerde (6-8-9-10-11-13-14-15-16-17) olumsuz yanıt verenlerin de olduğu gözlenmektedir. Ancak, genel istatistik mantığı açısından durum değerlendirildiğinde, bu miktar ve oranlar son derece azdır. Yine elde edilen bulgular ankete katılanların 18. ve 19. maddelerdeki olumsuz ifadelerle büyük ölçüde katılmadıklarını göstermektedir. Bu bulgular ise anketi yanıtlayanların anket maddelerini bilinçli olarak yanıtladıklarını göstermektedir.

Tablo 5 incelendiğinde 6. maddeden 12. maddeye kadar tüm maddeler ile 14-15-16. maddelerin p (anlamlılık) değerinin 0.05 den küçük olduğu görülmektedir. Bu değerler, söz konusu maddelere verilen yanıtlarda askeri öğrenciler ile subaylar arasında anlamlı bir farklılığın olduğunu göstermektedir. Diğer maddelerde ise gruplar arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmektedir.

Gruplar arasında anlamlı farklılığın olduğu maddelerdeki (tablo 5 te koyu renkle işaretlenmiştir) ortalama değerleri dikkate aldığımızda subaylara ait ortalama değerlerin askeri öğrencilere göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Elde edilen bu bulgular subayların askeri liselerdeki coğrafya derslerinin gerçek hayattaki yansımalarını bizzat yaşamalarının da etkisiyle bu dersin önemini daha iyi kavradıklarını göstermektedir. Bir başka ifadeyle subayların mesleki yaşantılarındaki tecrübelerinin coğrafya dersinin askerlikle ilgisini anlamalarına yardımcı olduğunu belirtebiliriz.

4. -SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırma sonuçlarına göre subayların askeri lise öğrencilerine oranla coğrafyanın önemine ilişkin daha olumlu bir tutuma sahip oldukları görülmektedir. Elbette bu durumun en önemli nedeni, subayların askeri lise yıllarında teorik olarak öğrendikleri coğrafya bilgilerini mesleki yaşantılarında uygulama fırsatı bulmuş olmalarıdır. Ancak sonuçlar genel olarak değerlendirildiğinde; hem askeri lise

öğrencilerinin hem de subayların “Askeri lise genel coğrafya dersinin askeri coğrafya ile ilişkilendirilmesi” konusunda olumlu bir tutum sergiledikleri görülmüştür.

Bu sonuçlar doğrultusunda askeri lise genel coğrafya dersi müfredatı esas alınarak, genel coğrafya dersinin askeri coğrafya ile ilişkilendirilmesinin uygun olacağını, bu konuda yapılacak bir çalışmanın yararlı olacağını ve böyle bir çalışmaya ihtiyaç duyulduğunu söyleyebiliriz.

Yapılan bu araştırma ile lise genel coğrafya derslerinde M.E.B. müfredatındaki konular işlenirken bu konuların askeri coğrafya ile ilişkilendirilmesine ışık tutabilecek bir çalışmanın ortaya konulduğunu söyleyebiliriz.

Araştırma sonuçlarından yola çıkarak yapılabilecek öneriler şunlardır:

*Öğrencilere, coğrafyanın önemini açıklarken, bu dersin askeri alandaki yerinin de vurgulanması, askeri coğrafya ve topografya gibi harp okulunda görecekleri derslere temel oluşturacağı belirtilmelidir.

*Coğrafya dersinde işlenen konular ile öğrencilerin, mesleki yaşantıları arasında bağlantı kuracakları örnekler verilerek dersler daha ilgi çekici hale getirilmelidir.

*Öğrencilerin günlük yaşantılarında karşılaştıkları coğrafi olayları derste öğrendikleri bilgilerle yorumlama alışkanlığı kazanmaları sağlanmalıdır. Böylece öğrenci, coğrafyanın ezberlenecek bilgileri içeren bir ders değil, bizzat hayatın kendisini anlatan realist bir bilim olduğunu kavrayacaktır.

*Coğrafya öğretiminde, teknolojik gelişmelerin sağladığı olanakları kullanılmalıdır. Derslerde görseller konuyu somutlaştıracağından öğrencinin kavrama düzeyi artar ve bilgi kalıcı olur.

*Askeri Liselerde coğrafya ders saati arttırılmalıdır. Müfredata askeri coğrafya, CBS ve topografya konularında öğrenci seviyesine uygun şekilde eklemeler yapılması uygun olacaktır.

*Özellikle askeri lise öğrencisi olmak üzere, lise düzeyi eğitim alan tüm öğrencilerin ülkemizin coğrafi konumu ve sonuçlarını çok iyi

öğrenmesi sağlanmalıdır. Bu doğrultuda; Türkiye'nin jeopolitik ve jeostratejik konumu daha kapsamlı olarak işlenmelidir.

*Günümüzde ülkeler arası ilişkiler eskiye oranla çok hızlı seyretmektedir. Bu hızlı seyir ve değişimde ülkemizin milli birlik ve beraberliğinin sağlanması, kültürel kimliğimizin korunması ve insani değerlerin kazanılması açısından coğrafya dersinin göz ardı edilemeyecek öneme sahip olduğu unutulmamalıdır.

*Yukarıda sıralanan önerilerin hayata geçirilmesi aşamasında yapılan bu çalışmanın yol gösterici olacağını söyleyebiliriz.

KAYNAKÇA

- Aydın, Ş. -2005: Askeri Liselerdeki Genel Coğrafya Dersinin Askeri Coğrafya İle İlişkisi. Mar. Üniv. Eğitim Bilimleri Enst. Y. Lisans Tezi (Basılmamış), İstanbul.
- Bingöl, M., Yıldırım, İ. -Eraslan, K. -2002: Askeri Coğrafya Ders Kitabı. Kara Harp Okulu Basımevi, Ankara.
- Büyüköztürk, Ş. -2004: Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı. Pegem A Yayıncılık, Ankara.
- Darkot, B. -1947: Kartoğrafya Dersleri. Üçler Basımevi, İstanbul.
- Jocanson, C. -2004: Herkes İçin Harita ve Pusula (Çev. Derya Engin). Bilge Kültür Sanat, İstanbul.
- KKT 164-3 Harita Bilgisi. 2002: K.K.K. Basımevi ve Basılı Evrak Depo Müdürlüğü, Ankara.
- Kurterdem, B. -1998: Genel Topografya Bilgileri ve GPS Cihazı Kullanma Kılavuzu. Kara Harp Okulu Basımevi, Ankara.
- Özey, R. -2002: Türkiye Coğrafyası ve Jeopolitiği. Aktif Yayınevi, İstanbul.
- Özey, R. - 1999: Konferanslar - Türkiye'nin Jeopolitiği, www.ramazanozey.net [15 Ocak 2005]
- Ünal, G. ve Türker, M. -2004: "Coğrafi Bilgi Sistemlerini Kullanarak Askeri Operasyonlar İçin Arazi Etüdü". Silahlı Kuvvetler

Dergisi, sayı 381, s.82-87. Ankara.

Ünlü, M., -Üçışık, S.- Özey, R. -2002: “Coğrafya Eğitim ve Öğretiminde Haritaların Önemi”. Marmara Coğrafya Dergisi, sayı 5, s. 9-25, İstanbul.